

MEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
 1 óra 2 K 1 óra 250 K
 1 evre 24 K 1 evre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1. Telefon 206

Felélős szerkesztő: Hajós József.

Győrvármegye üdvözölte Megyéspüspökünket.

Az egész keresztény közvélemény fellelegzett, mikor lapunk tegnapi számából értesült Prohászka püspök üdvözléséről. Az örömhír villámgyorsan elterjedt s lapunkat kézről-kézre adták az utcán és a kávéházakban. Hála Istennek! — sóhajtottak fel a kishittek is — van még bátorság a magyarban, van energia a nemes vármegyében, hogy az igazság mellett sikra szálljon. Azok akik az antiszemitizmus ördögét akarták falra festeni, világosan láthatták, hogy mi-senki kedvéért se vagyunk hajlandók a zsidóüldözés vádjától megijedni, mert az nem nyertünk. Mi Prohászka és Győrvármegyét követjük, akik kimondták, hogy Magyarország magyar és keresztény ország s annak is kell maradnia.

Minden idegen fajt, románt, százi, zsidót szívesen fogadjunk itt, de megköveteljük, hogy alkalmazkodjanak szokásainkhoz. Keresztény erkölcsökhez, ne támadják szent eszményeinket, simuljanak hozzáink, ne iparkodjanak a fejünkre nőni, bényünkét kihasználmányolni, mert a saját portánkon mi akarunk az urak és hangadók maradni. S ha valaki ezt a befogadott faj üldözésének meri nevezni, az az magyaros nyíltsággal megértjük, hogy mi az a — hungarizmus.

Győrvármegye tegnapi közgyűlésén — melyen Szabó István főispán elnököl — Szics Géza indítványával kezdeményezték, Prohászka-hoz intézendő üdvözlést Kuncz főjegyző referálta, abban az értelemben, amint tegnap részletesen megírtuk.

A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta és hangos lelkesedéssel üdvözölte Fehérvár kiváló főpásztorát, a magyar intelligencia és keresztény hegemonia tudós harcosát. Gyapay Pál indítványára elismerést szavaztak még Kuncz

főjegyzőnek a javaslat kiinduló megfogalmazásáért.

Az üdvözlő irat így végződik:

„Igaz meggyőződéssel és lelkesedéssel elhatároztuk, hogy Nagyméltóságodat egy a háború előtt, miát különösen a háború tartama alatt a magyar államiszma, a magyar faj, kultúra és keresztény erkölcsi világrend érdekében kifejtett rendkívül és nagyhatású munkásságáért mély tisztelettel és igaz nagyrabecsüléssel szelünk melyből üdvözöljük.

Fogadjja Nagyméltóságod ezen érzelmeink őszinte nyilvánítását, amelyekkel maradtunk hazafiai üdvözlésnél.

Győrvármegye törvényhatósági bizottságának Győrött, 1918. évi szeptember 25-én tartott közgyűléséből.

Kivánjuk, hogy vizsgálgozza az ország, hallja meg az egész világ e nemzetéért és Krisztusért lángoló főpap izzó vallomását, melynek lényegét a maga a következőkben foglalja össze:

„Három pontban összegezem azt, hogy mi akarunk e részben amiért azután a tisztelmitáknak — mondanak minket:

az első, hogy meg akarjuk akadályozni a keresztény társadalom letörését,

a második, hogy meg akarjuk akadályozni Magyarország elzsidósodását,

a harmadik, hogy rá akarjuk segíteni a jóakaratu s nemzeti ereszű zsidóságot a nemzeti keresztény társadalommal való összeforrásra.

Mint sötét éjszakában hegyoromon lángoló máglyatűz, lobban fel Prohászka tolla nyomán az igazságot megvilágító fény. Mióta a közélet porondján nyíltan odaát bukácselő népe mellé: mióta nyíltan kezébe vette a közéleti faklyát: igazsága, nemzetszeretete, keresztény erkölcsőtől hevülő nagy lelke soha sem vettett eddig a keresztény magyarság életének sorsdöntő kérdéseire oly éles világosságot, mint ama cikkében. A ghetto-demokrácia és talmud-liberalizmus levitézlett

kegyelmes úrval vitáz, de nemzetének, keresztény népének tudni ki kristálytisztasággal életelő cél, vezető eszméket.

Mi pedig büszkeséggel valljuk, hogy a mi szeretett Főpásztorunknak ily szokatlan és tüntető ünnepeletése nekünk őszinte, mélységes öröm és büszkítés.

Mi van a szalonkabát alatt.

„Tessék elhinni, ez egy szerfölte érdekes téma. Hisz, mióta a háború dől és testvérünk kijött az arelen végigszenvedik éppuzgatórum minden kint — addig lúthon a kegyelmes írodak kellemes fedezékében és az ezüsttűkrös kavéházak barsonyfülkéiben egyre jobban szaporodik ez a ruhadarab. A szalonkabát. Igaz, hogy olykor sőt sokszor furcsán fest egy ily ruhadarabba bujtatott két balláb-tulajdonos, ki esztétikai szempontból is merő kontrasztusa a finom ruhának, mikor areáról leri a keleti faj minden „ferfi: szépsége — de ma nem a tulajdonos külsejével akarunk foglalkozni, elvégre olvasóink ugyis ismerik más esetelésünkkel ki-

mulajdonosok jellegzetes arcvonásait sőt mozdulatait és fellépéseiket, ma inkább arról fogunk írni, hogy mi van a szalonkabát alatt. Tekintve pedig, hogy ezen szalonkabátulajdonosok jóformán mind a nemzetköziséget vállalják, teljesen mindegy lehet olvasóinknak, hogy egy magyar, dán, hollandi vagy orosz „szalonkabátulajdonos” mutatnak be. Mindegyik egy nemzetközi proportionális testre van szabva. No delás ut csak:

Az amerikai szocialisták életében évek hosszú során átszerepel egy Gompers Sámuel nevű „vezér”. Olyasféle ember ez a punctum. Ez a Gompers „ur” a háború alatt azonban különösen sokat állatott magáról. Legutóbbi napokban mint az amerikai munkásszövetség „elnöke” hivatalos „kiküldetésben” Londonban járt.

Mint az amerikai nagy munkásszövetség-elnökét, természetesen nagy tisztelettel fogadták Londonban, hol most oly nagy a háláérzet az amerikai segítség miatt úgyis, hogy az angol miniszterelnök „tisztelőtérre” ebédet adott, melyen a többi miniszterek is tejszámban megjelentek. A ki ismeri az angol és amerikai munkásviszonyokat, szakszervezeteit, szövetségeit

imponáló tekintélyét — az természetesen is fogja venni a kútfütelést a miben Gompersnek nem mint Gompers, de mint szövetségi elnöknek része volt. Mert míg nálunk a szakszervezetek és munkásszövetségek vagy paprikajancsi színázak, vagy közkereseti társaságok, addig a liberalizmus és szabadság hazáiban oly tekintélyek, a mellyel mindenkinek számolnia kell.

Gompers Sámuel a munkásszövetség elnöke! Ugy hangzik ez, akárcsak a mikor Izrael Jakab vagy Goldberger Mór „elnök.” Mert Gompers se nem szocialista, se nem munkás, se nem amerikai. Hahaha! Még csak soha semmiféle összekötése sem volt a szocialistákkal.

Évekkel ezelőtt az Unió mint angol állampolgárt naturalizálta. Ot — a hollandai származása egyent. A háború kitörése óta a nagy angol barátot adta. Munkájáról pedig a „Feuille” című geoffi lapban azt olvassuk, hogy nagy sztrájkok szervezésében kifejtett ügyességével autokratikus állást biztosított magának. Az amerikai munkásság ki nem tudja állni — de fél tőle. Két évvel ezelőtt Wilson biztatására a nagy vasutasztrájkoktat is ő szervezte. S csak természetesen, hogy „szervező tulajdonosok gyűjtött, melynek kamatából kenyelmben uri módon meg tud élni.

Fiát is „biztosította” a megélhetési gondoktól. Kifutó fizetésű állami hivatalba álltette.

„Akárcsak a mi „szalonkabátulajdonosaink.” Csak egy cél lebeg szemük előtt: *komoly munka nélkül vagyont szerezni és mások „eresz fillerét” révén dözölni.* Nincs hazájuk, nincs otthonuk — csak „működési terük,” melyet addig becsülnék, a míg kitudják használni, azután egy országhatárral odébb állnak. Gompers hollandi „szarmazása,” angol „állampolgár” és „amerikai” naturalizált. „Ha valamikor kitoloncolják az Unióból — biztosan Oroszországba teszi át „szervezési” területét. S ez megérteti velünk a „szalonkabátulajdonosok” nemzetközi voltát. A katonai szolgálattól való iszonyukat. Mert ezek egy kaptárára valók. A tőkének hadat üzennek — de titokban veled összedölelkeznek. Sztrájkokat rendeznek — és a munkásságot elárulva — lekenyerezetik magukat.

De még egyről is ismerhetjük fel „öket.” Mikor Gompers Sámuel ur a miniszteri ebédől kijött — futó lépésben sietett a külváros egy nyomorult bűzös utcájában, melyben

a londoni rendőrök csak gummi öltözetben és gázmáskában teljesítenek szolgálatot. Elment az izé, hogy is hívják csak... a ghetto-ba és meglátogatta azt a házat, ahol a „hollandi vaslasztó nép” lakik, ahol valamikor ő a napvilágot megpillantotta először. Ezt a gyönyörű szép világot, hol oly mesés sztrájkokat lehet buta emberékel rendezni — s szíve szeme áhítatos könybe lábadt... Ő a visszaemlékezés a régiékről!...

Hogy mi van a szalonkabát alatt — kérdezde tőlünk türelmetlenül, kedves olvasóm, amint észrevehetted cikkünk olvasása alatt — bizony a szalonkabát alatt *kafitánföszlányok* vannak...

Akár „magyar”, akár „angol”, akár „orosz” is a szalonkabát, amit viselnek — ha fellebbentod a szárnyát — megtalálod a néhai kaftánt...

Benedek Rózsa.

Ruhajegyek

is lesznek innár a kereskedelemügyi miniszter jóvoltából s ha még eddig nem volt most igazán boldog lesz a magyar. (Csak legalább jó hogy legyen az a ruhajegy, hogy a lerongyolódott gyerekeket be lehet sen veie takarni, mert hogy ruhát vagy posztót nem kapunk rá, az egyszer bizonyos. Elkésett ez is, mint annyi más. Nem idézzük a cipőjegyek már-már egészen banális példáját, csak éppen arra a különös ja lenségre mutatunk rá, Sztérényki még akkor beigérta az iparcikkok maximálását, amikor sem báró sem miniszter nem volt időközben Sztérényki mindent megkímélt amit kívánt, de a szegény fogyni kezdett, mind a dijak csak álmalban kergette az ipari cikkek maximálását.

Amikor ez a kormány elfogalta hivatalát s az ország joggal várhatta az új kereskedelemügyi minisztertel, hogy szakember léteére nyakon fogja ragadni az áruuzsorát, még elég tisztességes áron lehetett hozzájutni egy-egy öltözet ruhához. Azóta mintegy 150 százalékkal emelkedett a ruhanemű ára, ha ugyan egyáltalán hozzá lehet jutni valamiféle kelméhez. És az új ruharendelethez sem látunk semmiféle garanciát arra nézve, hogy a kiadandó jegyek többet érnek a jancsibankótnál. Tessék a kereskedőknél elrejtett készleteket felkutatni, lefoglalni és a polgári fogyasztás részére biztosítani olyan módon, hogy minden utalványon egyuttal meg legyen nevezve az a keres-

kedő vagy iparos, aki az ő készletének terhére kiállított ruhajegyet köteles beváltani. A cipőjegyek komikus kálváriáját nem szabad a lakossággal még egyszer végigjárni.

14 márka...

S erenceséden szegény emberek, ti, kik nem bírtok hadimilliomosokká lenni, kiket a tisztességérzet vagy az adott körülmények visszatartottak az illegitim meggazdagodás könyvére, de a gyafurt munkájától. Kikről leszakad a cipő, lemálik a ruha, kiknek viaszsárga arcikról leri a hiányos taplakozás letagadhatatlan szígmája, kiknek mindennapi asztaltársa a keserves sóhaj, az ősz jó gond a szívfacsaró nélkülvözés: ti mindannyian, lázongó gondolatokkal agyatokban, nevétek a hullafosztogatók, a haboru hyénáinak figetető, divatos öltözködésel, nőitek elegáns szelmeit, pizar eszereit — míg a ti asszonyaitok háboru előtti lakó ruháját hordják innár hatodik kfordításában agyongyorított, vákonyított, tesztőkön... Ti szegény milliók, kik kora reggeltől késő estig járjatok a fixárlások keserű golyotajúját, és a családokkal kénytelenítettek vagytok fűtellen szobában a hullál mindmegannyi elborsírnak lelketlenül kitéve átteleim — ti hoesi a néklőzéseknek névtelen vitézel a néma megadással üro sok-sok keserűségnek: *vigasztalójatok!*

Vigasztalójatok, ha a kirakásban levő 120 korónás méterű női kelmét a 300 korónás méterű férfi szövetet látjátok és ha kopott ruháiokra néztek és sira-ra áll szemetek, gondoljatok arra, hogy míg Magyarországon ma egy silány öltöny annyiba kerül, mint került háboru előtt nemis olyan nagyon régen egy csinos aföldi tagas hoz kis kertel együtt — addig Németországban az intező felelős körök jóakarata és szakaszpú okos és higgadt intézkedései folyván egy méter *csip ruhászevet 14 márka-ba került!* Természetesen legtöbbje hadiszövet. Azonban mit szólnátok, ha az a méter, amit tudtok, hogy a kéltő nyersanyag hányaban ma lung vajni keves telimán gyártódik; s a mi gyártódik, az a katonaságnak kell, úgy, hogy a polgári lakosságra eső rész oly csekély, hogy alig számbavehető. Ha tehát mégis van a minthogy van! — ruházókadási anyag es kellék, úgy ez jórészt háboru előtti áru, melyet az élelmes nagykereskedés ügyesen visszatartott hogy a 10 korónás métereket 4—500 korónáért adhassa el most, mikor nincs áru és a szükséglet a legnagyobb. Bizonyos nagykereskedőink ilyen tisztességérzetűek sokat lehetne írni, azonban őket nem vadojduk. Elvégre mindenkinek megvannak a maga „elvei”. Vadojduk azonban azt a tehetetlen teljesen analfabéta kormányzati rendszert, mely oly állapotokat teremtet, melyeknek nálunk Magyarországon sosem kellett volna bekövetkezniök. ha hozzáértő, rátermett emberek kezébe van létve az oly annyira fontos közzelátási intézmény.

És míg a nemzet ezer sebből vérzik, szenved és nyomorog, addig a hatalom koncolosi, a nap árnyékában megbuzódó eszkimók vad tülekedésben marják egymást a hatalom morzsáért...

Oh, mikor fog ejjönni már hozzánk is a szabadság, az átalakító, a ki erős katonai kézzel végre rendet terem a hyénák, a sakalók, a hullafosztogatók, a korbáccsal és villámmal szíjjel üt a szent Magyarországrózsas kertjében grasszáló ragadozók között. Mikor?

Addig viasztalódjunk, hogy diéső szövetségesünkkel a ruha kome 14 márka-ba kerül!...

Benedek Rózsa.

Középfoku gazdasági iskolák.

A háboru után a tanulási vágy oly iskolák iránt való igényekben fog jelentkezni, amelyekkel eddig ugyszóval mi sem törődtek. A kedvező anyagi helyzetbe jutott földművelésügyi osztály sarjadékai természet jogon részvenni akarnak a gazdasági élet-társaságot vezetésében is. Oly iskolákról kell tehát gondoskodni, amelyek az eddig mé nem kéltő gondozottak, melyek művelési törekvéseit a gyakorlati élet követelményeivel igazolva, kielégíteni hivatottak. Egy része a most meglévő földművelésiskolák megmaradása után a közép- vagy kisgazda továbbképző iskolának, nagyobb részükre azonban az a hivasarna, hogy középfoku gazdasági iskolákka alakuljanak. Amint a négy középiszkola osztály-felé emelendő hároméves tanfolyam.

Meggyőződésünk szerint ilyen gazdasági iskolákra nagy fővár, mert égetően szükségesek. Az újabb köz egy száma tervezés is igen nagy. Kis, középbirtokos osztály alakított ki és ennek a többszáz ezer tagból álló birtokos osztálynak ma plinesen olyan gazdasági iskolája, amely gyakorlati igényeinek és társadalmi érvényességének megfelelően, Mátétellenül fontos érdekünk, hogy ennek az osztálynak tagozatának színvonalán gazdasági iskolákat becsissunk rendelkezésére és ezzel együtt megadják az arra vezető lehetőséget, hogy az ekészártnak elhagyása nélkül is beilleszkedhessék a vezető társadalmába, ahol méltán helyet követel.

Ha szándékos volna az agrártársadalom művelődési színvonalának és képzettségének fokának leaalacsonyítása és ami ezzel együtt jár: visszazorítása a legközszélesebb magyar vérvagyagnak a vezetés tereiről, akkor se lehetne kíméletlenebb és hatékonyabb eszközt alkalmazni, mint azt, hogy gazdasági középiszkolákat nem létesítsünk. A középfoku gazdasági iskolák életre hívása a legsürgősebb feladat nemcsak gazdasági, hanem társadalmi szempontból is és ennek a feladatnak már most nyomonba kellene lépni néhány földművelésiskolának középfoku iskolává való átalakításával. Ne szem se száma azoknak a negyedosztályos polgári iskoláknak, amelyeknek növekedései szívesen jelentkezének a hároméves gazdasági tanfolyamra és a létesítendő egyházi iskola látogatottságát már egymagában is biztosítanák.

A hároméves tanfolyamra átszervezendő földművelésiskolától, az elsőfoku szakoktatás tanterveinek gyakorlati továbbképzését egyes nagyobb gazdasággal ellátott önálló gazdasági népiszkolák vehetnék át, amelyekkel kifejezve, önmaguknak fognak nevelni tanítókat.

Buday Panna.

H I R O K.

Ma meg...

*Ma meg enyem vagy,
S tied e járadt lelek,
Ma meg mienk a napsugár,
Mienk az élet.
Ma meg örömliz csillag
Fátyolos szemedben
Csendes est... a láthatáron
Széll se te látod.
De aztán fo a holdnap...
Ki tudja mit takar?
Babér lesz a jutalom?
Vagy csak pusztá ar...
Nem! Ne lárd e sötét jövő!
Oly szép e nap, az élet...
Ma meg mienk a napsugár,
S tied e járadt lelek.*

A közzelátási bizottság ma d. e. tartott ülését, amelyen kereskedők és a pesti kereskedelmi kamara kérelmének alapján elhatározta, hogy a fizikai mérés jutalehat az eddigi munkénti 6 kor. 70 milliórt felemel 7 kor. 20 millióra. Elhatározta, hogy a fizikai mérés pesti mintára csináltatja ezért, vagy is a jegyekészítésre, kinyerésre és tisztításra ksznet nyomatva. Több panasz merült fel említt, hogy egyes kereskedők összekoverek a fizési és nulláslistáit. E vizsgálatokba a hatóság a legmágyarabb szigorral fogja a dönti.

Az osztrák gyermekek hazamenek. Ma reggel 6 óra 15 perckor Komárom felé utaztak a kórházok.

Osztrák gyerekek: A 62 gyerek közül itt tartózkodásuk alatt egyetlen sem betegedett meg, ellenben valamennyi 3—5 kilo súlyban hizott. A vendéglátó fehérváriak a gyerekeket bőseges utatvalóval láttak el.

A rézkészítési bizottság érőkötetél értesültünk, hogy a helybeli zsinagóga toronyának sisakfedése nem vörösréz, hanem csak vulkanizált vasbádog. Ezért nem is fogják elrekvárlni.

Borzalmas robbanás történt tegnap d. u. az Öreghegy 672 sz. szőlő prsházában, hol Mészáros Mihály D. V. kalaut és mostoha fia, Wagner Ferenc 17 éves, volt gimnasiunai tanuló vasárnap tisztogattak. A tüvelletlenül eltörtő egy székeneggel telt kőkörsőt, amelynek tartalma kifolyt. Tegnap d. u. egy olaj lámpással mentek le ugyan ok a prsházba, a székeneg hatalmas erővel felrobbadt és Mészáros is, meg Wagner Ferenc is arcukon lábakon kezükön megégették. A robbanás zajára odasiető szomszédok szállították haza őket, a Felsőkirálysor 42 sz. a lakosokra, ahol dr. Riffer és dr. Herz kezelték őket.

